

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 01.06.2015

Irena Lipowicz

VII.7030.12.2015.NC

Pan

Władysław Kosiniak-Kamysz

Minister Pracy i Polityki Społecznej

ul. Nowogrodzka 1/3/5 00-513 Warszawa

Jak wynika z doniesień prasowych oraz skarg napływających do Rzecznika Praw Obywatelskich, **coraz więcej gmin wprowadza lub rozważa wprowadzenie przepisów uzależniających możliwość skorzystania z oferty publicznych żłobków od przedstawienia zaświadczenia o poddaniu się obowiązkowym szczepieniom.**

Przykładem takiego rozwiązania jest uchwała nr 85.X.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 20 kwietnia 2015 r. w sprawie zmiany uchwały nr 747/XLI/2013 Rady Miasta Częstochowy z dnia 29 sierpnia 2013 r. w sprawie ustalenia statutu Żłobka Miejskiego z siedzibą przy Alei Armii Krajowej 66a w Częstochowie z filią przy ul. Sportowej 34a w Częstochowie. Zgodnie z uchwałą, przedstawienie zaświadczenia potwierdzającego szczepienie jest warunkiem przyjęcia dziecka do publicznej placówki.

W ocenie niektórych rodziców, podobne regulacje prowadzą do dyskryminacji w dostępie do publicznych żłobków.

Obowiązek szczepień ochronnych wynika z ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2013 r. poz. 947 ze zm.). Lista obowiązkowych szczepień została zaś ustalona w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie

obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz. U. Nr 182, poz. 1086 ze zm.). Ustawa zawiera regulacje pozwalające na wyegzekwowanie wynikających z niej obowiązków.

Pragnę zaznaczyć, że celem Rzecznika nie jest kwestionowanie zasadności obowiązku szczepień. Nie ulega wątpliwości, że ich upowszechnienie doprowadziło do wyeliminowania lub przynajmniej znacznego ograniczenia liczby zachorowań na wiele groźnych dla życia chorób zakaźnych. Dzięki wytworzonej przez masowe szczepienia odporności zbiorowej, przed chorobami chronione są także te osoby, które ze względu na stan zdrowia czy wiek same nie mogły poddać się zabiegom uodporniającym. Obowiązek szczepień jest usprawiedliwiony względami zdrowia publicznego i może być podstawą wprowadzania ustawowo ograniczeń w korzystaniu z konstytucyjnych praw i wolności.

Nie ulega także wątpliwości, że żłobki mogą stać się ogniskami epidemicznymi - w placówce wspólnie przebywają grupy bardzo małych dzieci, od których, ze względu na wiek, nie można oczekiwać przestrzegania zasad higieny minimalizujących ryzyko przenoszenia chorób zakaźnych. Podmioty prowadzące żłobki, ze względu na odpowiedzialność za zdrowie i bezpieczeństwo powierzonych ich opiece dzieci, powinny zaś móc podejmować działania skutecznie zapobiegające rozprzestrzenianiu się chorób.

Z drugiej strony, **dostęp do publicznych żłobków nie powinien być uzależniony od arbitralnych i dyskryminacyjnych kryteriów.** Warunki rekrutacji powinny być zatem skonstruowane tak, aby o przyjęciu do placówki decydowały wymogi faktycznie związane z celami funkcjonowania żłobków lub służące wyrównywaniu szans grup wymagających szczególnego wsparcia ze strony państwa (np. rodzin niepełnych, dotkniętych niepełnosprawnościami czy zagrożonych wykluczeniem społecznym). Przepisy regulujące dostęp do żłobków nie powinny być wykorzystywane do realizacji uzasadnionych celów innych regulacji - nie powinny zatem zastępować narzędzi służących do wyegzekwowania obowiązku szczepienia dzieci. Przede wszystkim zaś, uchwały dotyczące funkcjonowania żłobków nie powinny mieć cech sankcji. **Ograniczenie dostępności publicznych żłobków nie może być traktowane jako metoda karania rodziców za naruszenie przepisów prawa.**

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2014 r., poz. 1648), zwracam się do Pana

Ministra z uprzejmą prośbą o zajęcie stanowiska w opisywanej sprawie.

Z poważaniem Podpis

na oryginale

Do wiadomości:

Pani

Joanna Kluzik-Rostkowska

Minister Edukacji

Narodowej

Pan

Bartosz Arłukowicz

Minister Zdrowia